

12.2.06 אגב

עסק משפחתי/ עו"ד אלינר ליבוביץ' |

גירושים שוויוניים: נכסים וחלוקת רכוש

היום, כל נכס עסקי מוכר לצורך חלוקת רכוש בין בני-זוג שמתגרשים. הנכס המשותף קרוי מוניטין עסקי

דוד הקים את מרפאת השיניים שלו שנים מספר לפני נישואיו. אחרי מספר שנות נישואים, כאשר ביקשו דוד ואשתו להתגרש, הוא סירב להתחלק איתה בעסק. האם הוא צדק?

לדברי עו"ד אלינר ליבוביץ', עד לפני מספר שנים, משרדים של עורכי-דין, רואי-חשבון, מפעלים, בתי-חרושת או קליניקה רפואית של בן-זוג – לא נכללו בדרך-כלל במסגרת הנכסים שיש לחלק לעת גירושין. היום, גישה זו נבחנת מחדש.

כיום ברור לרבים, כי אם בבעלותו של הבעל (או של האישה, מה שנדיר יותר) יש בית-חרושת, מפעל, חנות או עסק, שהוקמו במהלך חיי הנישואין, ואף אם העסק מנוהל בלעדית על-ידי אחד מבני הזוג – ולשני אין מושג על דרך ניהולו – זכאי בן הזוג האחר למחצית מערכו, במקרה שבני הזוג יגיעו לגירושין.

כיום ברור לרבים, כי אם בבעלותו של הבעל (או של האישה, מה שנדיר יותר) יש בית-חרושת, מפעל, חנות או עסק, שהוקמו במהלך חיי הנישואין, ואף אם העסק מנוהל בלעדית על-ידי אחד מבני הזוג – ולשני אין מושג על דרך ניהולו – זכאי בן הזוג האחר למחצית מערכו, במקרה שבני הזוג יגיעו לגירושין.

זאת, אלא אם הוסכם אחרת בהסכם יחסי ממון, אשר נחתם בשעתו בין הצדדים, ושאושר כדין.

על-פי ההלכה הנוהגת כיום, כל נכס עסקי מוכר לצורך חלוקת רכוש בין בני-זוג לעת גירושין. נכס זה, שהוכר לצורך חלוקה כנכס משותף לבני הזוג קרוי מוניטין עסקי. קרוי למשרד עורכי-דין (או לעסקים אחרים כחנות מכולת, מפעל בטון וכדומה) יש שווי, ויש דרכים לקבוע את שווי על-פי כללים מקובלים, המשמשים בהערכת שווי של נכסים.

בעבר היותר רחוק, גם זכויות סוציאליות למיניהן – קופות-גמל, ביטוחי מנהלים וחיים, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, אופציות וזכויות אחרות מעבודה – לא היו משותפות.

עיוות זה תוקן כבר לפני זמן רב בפסיקה, כאשר נקבע שבהתקיים עבודה ומאמץ משותפים והרמור גיה מינימלית – זכאי בן הזוג השני למחצית מהכספים ומהזכויות שנצברו במהלך הנישואין.

בעבר, אישה, אשר גידלה את ילדיה וטיפחה את משק הבית במשך שנים, הייתה יכולה למצוא את עצמה, אחרי גירור שים, ללא ביטחון כלכלי ומוחסרת כול.

ואילו בעלה, אשר עבד במשך כל השנים מחוץ לבית, צבר זכויות פנסיוניות ואחרות במקום עבודתו, יכול היה לצאת לחיים חדשים, כשהוא חמוש בקר פות-גמל, קרנות שונות, פנסיה קבועה, נכסים אשר מבטיחים את עתידו ואת זיקנתו.

כלומר, האישה שתרמה את חלקה לעוגה המשותפת בניהול הבית, ביקוון, בישול, טיפול בילדים ועוד, הייתה יכולה להישאר עם לא כלום, בעוד הבעל יכול ליהנות מהפירות שצבר במסגרת נישואיו. באותה מידה, קיימת גם אפשרות – שהיא פחות שכיחה אבל בהחלט קיימת – כי האישה היא בעלת הזכויות, הבעל הוא שהיה יוצא בעבר מקופה.

זה תקופה לא קצרה, כתוצאה משינוי ההלכה, הזכויות שצוינו נחשבות נכסים כלכליים בני-חלוקה במקרה של גירושין, אם אכן הוכח, ששני בני הזוג היו תחת קורת-גג אחת ותרמו יחדיו למאמץ המשותף. זאת, בנוגע לזכויות אשר נצברו במהלך החיים המשותפים כתוצאה מעבודה.

כלומר, ההלכה קובעת – נכון להיום – כי הן זכויות סוציאליות ופנסיוניות והן נכסים עסקיים שנצברו במהלך החיים המשותפים, הם בני-חלוקה בין שני בני-זוג שחיו יחד, ושהם ומהווים נכס משותף. ●

צילום: תמר מצפי

בול: יעקב ורפאל הלפרין

מגיש" אומר יעקב, "היום משקפי ראייה או משקפי עזר ממותגים הם מוצר שווה לכל כיס. בחו"ל שוק המש" ים רומה למה שניראה בארץ לפני 'אופטיקה הלפרין' שם ניתן לעשות את אותה מהפכה מוצלחת".
למה לחם אתה יכול לאכול?", שואל הרב ומפתח זה ארוחות בוקר צריך ארם? אחת! יש לנו מספיק, י השם, למה צריך יותר? תכתבי ססוד ההצלחה י כולו בשתי מילים: סיעתא דשמיא". ●

עו"ד פישמן, הוא בעלי "גלובס"

זירת העסקים

בתמונת מפורסמות שנח רטו בזיכרון הקולקטיבי לאחר ששודרו בטלוויזיה בשחור-לבן, ניראה הלפרין מנפץ במכת יד אחת כמות גדולה של לבנים ובלוקים לבניים. בגיל 50 שב ללמוד בישיבה והקדיש את זמנו ללימוד תורה ולביסוס עסקיו השונים שהגדול והמפורסם ביניהם הוא זירת אופטיקה הלפרין.

טלי חרותי-סובר